Številka: U-I-480/20-18
Datum: 29. 3. 2021

PRITRDILNO LOČENO MNENJE SODNIKA DR. DR. KLEMNA JAKLIČA (OXFORD ZK, HARVARD ZDA) K ODLOČBI ŠT. U-I-480/20 Z DNE 11. 3. 2021

Podaljšanje roka za akreditacije visokošolskih zavodov kot ukrep blaženja posledic epidemije COVID-19 – res nerazumen ali morda le nesorazmeren ukrep?

Za izrek te odločbe sem glasoval, nisem pa soglašal z njeno obrazložitvijo. Slednja namreč v svojem jedru sloni na po moji oceni očitno napačnem stališču večine, da naj namreč ukrep podaljšanja visokošolskih akreditacij zaradi epidemije na naslednje redno preverjanje akreditacije, tj. čez pet let, ne bi bil v razumni zvezi z namenom Zakona o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIOUPDVE). Namen tega zakona je odpravljanje in blaženje posledic nalezljive bolezni COVID-19. Blaženje posledic epidemije sega na številna, vsekakor tudi nezdravstvena področja, od ukrepov za pomoč pri preživetju in okrevanju gospodarstva, ukrepov socialne politike, pa vse do spremenjenega režima delovanja državnih organov in nosilcev javnih pooblastil, vključno s podaljševanjem rokov za upravne in sodne zadeve. Vse takšne prilagoditve so več kot očitno v razumni zvezi z blaženjem posledic epidemije, ki v veliki meri npr. onemogoča, da bi bili zaposleni v podjetjih, upravnih in sodnih organih ter nosilcih javnih pooblastil pri svojem prilagojenem delu v enako intenzivnem delovnem razmerju kot pred epidemijo. Dejstvo je, da so ti njihovi delovni procesi že zaradi nujnega zmanjšane stopnje interakcije do neke mere zastali. Če so torej podaljšani roki za opravo določenih upravnih in sodnih dejanj, ter celo sodnih obravnav, v očitnem razumnem razmerju z njihovim namenom (blaženje posledic epidemije), zakaj enako ne bi moglo veljati za primer visokošolskih zavodov, ki so nosilci javnih pooblastil in katerih delovni proces (del tega procesa pa je tudi priprava zahtevnega postopka obnavljanja akreditacije) je zaradi epidemije ravno tako v pomembnem delu zastal oziroma je manj intenziven? Povsem očitno je, da če to velja za ostale državne organe in nosilce javnih pooblastil ter za gospodarstvo, enako velja tudi za visokošolske zavode. Razumna zveza med presojanim ukrepom in namenom blaženja posledic epidemije je nesporna in jo je nemogoče zanikati. Zato se večina moti, ko utemeljuje, da takšna – niti razumna – zveza v tem

primeru ne obstaja in da gre pri vključitvi tega ukrepa v zakon o ukrepih za omilitev epidemije torej za zlorabo forme.

Ne umanjkanje razumne zveze med ukrepom in blaženjem posledic epidemije, ampak nekaj drugega je težavnega pri tem ukrepu, namreč njegova nesorazmernost. Če so sodišča in nekateri upravni organi podaljšali roke pri nekaterih svojih postopkih, jih nikjer niso vnaprej podaljšali za tako dolgo dobo, kot je doba petih let. Tako dolgo podaljšanje je ukrep predvidel izključno za obnovitev akreditacij visokošolskih zavodov. Po moji oceni je takšen ukrep nesorazmeren, kar pa je v ustavnosodni presoji nekaj povsem drugega kot neobstoj razumne podlage med ukrepom in ciljem normiranja. Za nesorazmernost pa gre, ker bi normodajalec lahko zlahka predvidel npr. zamrznitev teka roka od nastopa epidemije pa do njenega konca, ko bi preostanek roka lahko znova začel teči. Če bi epidemija trajala leto, morda dve, bi to pomenilo takšno krajše podaljšanje. Pri tem bi se, podobno kot pri nekaterih drugih normiranjih te vrste, ukrep lahko tudi podaljševalo, če bi se to kasneje izkazalo za potrebno glede na podaljšano stanje epidemije ipd. V takem primeru bi bilo vnaprejšnje enkratno in bistveno daljše podaljšanje, npr. na 5 let, kot je pri presojanem ukrepu, nesorazmerno. Toda ponovno, nesorazmernost ukrepa ni enako kot neobstoj razumne povezave med ukrepom in ciljem zakona. Kot to napačno zastavi obrazložitev večine, Državnemu zboru in Vladi nerazumnosti tu ni mogoče očitati, mogoče pa je presoditi, da je pet let podaljšanja roka v tem primeru predolga doba, saj obstajajo različice takega ukrepa, ki so bistveno bolj prilagojene dejanskemu trajanju epidemije, kakršnokoli to že pač bo.

Dr. Dr. Klemen Jaklič
(Oxford ZK, Harvard ZDA), l.r.
Sodnik